

מסורת הש"ס

(א) יצמות לו: כחצות פא.
(ב) ויע' מוס' לקמן כה. ד"ה
(ג) ויע' חספסות לקמן
כ"ה: (ד) ויע' (ד)
(ה) מוס' יצמות לו: ד"ה ולא
קתני: (ו) לקמן כה.
(ז) לקמן פא. (ח) במדבר: (ט)
(י) לקמן כה: (יא) חספסות
(יב) לקמן פא: (יג) ויע'
היטב דרש' לקמן פ. ד"ה
קמ"ל וכו'. (יד) לקמן פא.
(טו) ויע' (טז) במדבר: (יז)
(יח) לקמן פא: (יט) ויע'
לכשאל: (כ) במדבר: (כא)
(כב) ויע' פא: (כג) ש"ל

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואמרת אליהם
לרבות: (ב) רש"י ד"ה
לרבות אשת חרש ואשת
שוטה:

גליון הש"ס

גמ' ואמרת לרבות
ארוסה. עיין לקמן דף כו
ע"א תד"ב ואמרת:

מִוֶּמֶת רֵשׁ"י

מִתּוֹ בַעֲלִיָּהּ עַד שְׁלֹא
שָׁתוּ. כֹּל אֲשֶׁר שָׁקִיף לֵה
עֲנֵלָה וּמִסְתָּרָה וּמֵה עַד
אֵלֶּה שְׁמָתָה (יְבוֹמוֹת 17).
כָּל הַנֶּשֶׁם שְׁעוֹלֵם קָדָּה,
שָׁקִיף לֶכֶן עֲנִילִים וּמִסְתָּרִים
וְלֹא הַסְפִּיק לְהַשְׁקוּתָה עַד
שְׁמָתָה (כַּתוּבוֹת 198).
וְנִשְׁלָטוֹת כְּרוֹבָה. וְאֵין פִּי
שְׁמָתָה יִזְמֶנָה וְלֹא עָשָׂה
כְּמוֹתָה (יְבוֹמוֹת 108). וְלֹא
שָׁוִתָהּ. דְּבַעֲיָן וְהִיא
הֵיאֵשׁ אֵת אֲשָׁמוֹ וְלִכְּלֹא (108)
(רש"י).

תוספות שאני

ארוסה ושומרת יבם כן
בין בעליהן יכילון
לארץ חשבות מעבורת
על דת ואפי' בלא קינוי
אשרי כגמ' מעבורת על דת
לית לה חספסי דתורה פ' מו
כין בלא התראה: מו
בעליהן כ' ובה' א'
שורות א' אל נטולת
תחובה ובכחושת פ'
האשה שנפלו פריך א'
שורות והביא האיש את
אשתו אמר רחמנא לויכא
אלא מחו' בלא שעות אל
נטולת תחובה: מעוברת
הבוי ומניקת תבירי פ"ה
כ' וכו' והניח מעבורת
מניקת או גורשה בעלה
האשה מעוברת ומניקת
ואסרוה חכמים לוינשא
ל' שיהא הולד כן ב'
שנים שכך זמן ינקתו
הולדו ונשאה אחר
אלא לא שעות שהיה
לנה אוריה לויקטמ שמש
מחן פ"ה דאפי' מגורשת
לויכא התומח כ"ד חרש
דלילא כפי' ח' שמשון
מפלאראו בפרק אע"פ
דרדוק אבסמא אמר
דגריכא התומח כ"ד חרש
משום ומשכבדא ליה
הניקט בנו אבל בגורשה
שאניה מעוברת להניק
לויכא צריכא התומח דה' כ'
משמע דגריכא התומח
לחמחין וכן פ"ה דבין
התומח רבין אלמני
לגורשה כ"ד חרש ומביא

נתינה. מן ההגזעונים ואסורין לזב צישראל כלאמרין ציבמות (דף עח:) דוד גזר עליהן: לא שוטים. לזל נאמרה פרשה אלא צראיה לתיימה והכי מניא בספרי (נשא יב) כי מטשת אשמו צראיה לאישות הכמוצ מדבר פרט לאלמנה לכו"ג וכו': ולא נוטלם קטופה.

וְאֵצֶ"ג דְּשָׁר אֲלֻמְנָה לִכ"ג לֹא קִנְסוּת
רַבֵּנן כְּתוּבָה כְּדֹאמְרֵינן בְּכַתּוּבֹת
וּבְפֶרֶק אֲלֻמְנָה זוּמִית (דף ק: ו' ז' אִין
לֹא דִסְמִירָהּ גִּרְמָה לֹא לִיאֲסָר עֲלֵיו
וּפִי"י הִיא רֹאשִׁיה לֹא הֵלֶכְךָ לֹא בַת
כְּתוּבָה הִיא דָּלָא עֲדִיפָא מִכְּשֵׁרָה:
אֲמַר צִעֲלָה אִינִי מִשְׁקָה וּצִעֲלָה בֹא
עֲלֵיה דְּבִרְךָ. שְׂהוּא גִרְסָה לֹא שִׁלָּא
מִשְׁתָּה נֻטְלָת כְּתוּבָתָה: מִסּוּ צִעֲלִינָן.
שֶׁל כָּל סוּטוֹת הַנִּסְמָכוֹת וְרֹאשִׁיּוֹת
לְשִׁמוֹת וְלֹא הִפְסִיקוּ לְהַשְׁקוֹת כו':
וְלֹא שׁוּטוֹס. דְּבִעֲטִין וְהִצִּיחַ הָאִישׁ אֶת
אִשְׁתּוֹ וּגו' ו"צ"ה אֲוֹמְרִים אִו שׁוּטוֹס
אִו לֹא נֻטְלוֹס כְּתוּבָה. לְכוּמֵר מִחוּךְ
שִׁלָּא שׁוּטוֹת לֹא נֻטְלוֹס כְּתוּבָה. וּבִגְמִי"ט
מִפְרָשׁ פְּלוֹגִימִי"ו: מַעֲוֹרֶת אִבְרִי.
שִׁמְתָּ וְהִנֵּהּ מַעֲוֹרֶת וּמִנִּיקָה אִו
שְׂגִירָשָׁה הִיא מַעֲוֹרֶת אִו מִנִּיקָה
וְאִסְרוּרָה חֲמִישִׁי"ט לִינְשָׁא עַד שִׁיחָא
הַיּוֹלֵד בֶּן ד' שָׁנִים שֶׁכֶּךָ זְמַן יִינָקְתּוּ
וְהֵלֶכְךָ זֶה וְנִשְׁאַל וְקִינָה לֹא לֹא שׁוּטָה
שְׂהִירִי אִינֵה רֹאשִׁיה לֹא לְקִימָה"ט יִנּוֹל
הוּא לְפִרְיָשָׁה. עַד כִּ"ד חֲדָשׁ
וְהַחֲזִירָה הֵלֶכְךָ רֹאשִׁיה לְאִשְׁוֹת
קִרְיָנָה בִּיחָ: אִינִילֻנִּים. דּוֹכְרִינִיחָ דָּלָא
יִלְדָה שִׁמְמִיעִי אִתָּה נִזְרָחַת כֶּךָ וְאִין
לֹא סִימְנִי אִשָּׁה לֹא דִידִים וְלֹא שְׁעֵרוֹת
וְקוּלָה עֲבָה: וְשִׁאִינָה רֹאשִׁיה לִילָד.
שִׁשְׁתִּי כּוּס עִיקְרִין. וְאִסְרוּרָה לְקִימָה
לְהִי שִׁפְתָּ לֹא בִנִים שְׂהִירִי נִנְטוּי יִשְׂרָאֵל
עַל פְּרִיָה וְרִבִּיָה: אִשָּׁשׁ כֶּכֶן שׁוּטָה
וּמוֹטָרָה לְצִעֲלָה. אִם נִמְלָחַת נָקִיָה.
וּבִגְמִי"ט פֶּרֶךְ פִּשְׁטָא: אִשָּׁשׁ פִּרְיָס.
כְּכוּן י שְׁנִסְמָרָם לְאַחֵר שְׁנִשְׂאָה דְּקִדְמָה
כִּרְבִּיבָה צִעֲלָ לְצוּעִל: שׁוּטָה. וּבִגְמִי"ט
פֶּרֶךְ פִּשְׁטָא: ע"י כָּל הָעֲרִיּוֹת מִקְנִין.
אִם קִינָה לֹא מִצִּיבָה וּמִאֲחֵיהּ וּמִאֲחָל
מִכָּל הָעֲרִיּוֹת שְׂחִמּוּרָה וּמִסְמָרָה הִי
קִינִיו קִנּוּ וְנִסְמָרָת עֲלֵיו וְשׁוּטָה.
וּבִגְמִי"ט פֶּרֶךְ פִּשְׁטָא: חוּךְ מִן הַקֶּטֶן.
דְּכִיבִי"ט וְשֶׁכָּךְ אִישׁ אִתָּה: וּמִמִּי שִׁאִינוּ
אִישׁ. וּבִגְמִי"ט מִפְרָשׁ לֹא: וְאִלוּ שִׁצ"ד
מִקְנִין לֶכֶן. אִם רֹאשִׁין אִתָּם מִתְנַהֲגוֹת
בְּפִרְיָוֹת: לֹא לְהַשְׁקוֹת אֲמַר. הִם
שֶׁכָּכָה דְּבִעֲטִין וְהִצִּיחַ הָאִישׁ אֶת

אשמו ובעלה נמי לא יסקנה בזיונו זה ש' לשכירה דבעין וקינא והביא^א ורבי יוסי לא בעי וקינא והביא: **גב'** הא קנוי מקני לה. לילאסר עליו מדקתני לא נוטלות כתובה: ה"ג דבר אל בני ישראל ואמרתם אליהם לרבות ארוסה ושומרה יצם לקינוי. ולא גרס איש איש לדלרשא אחרינא דרשינן ליה לקמן (דף סו.) אלף ריבוא מואמרת אליהם וה"נ אמר לקמן בפירקין^א ואמרת רביא הוא: יכול שאני מוילי^א בו. דממשעות קרא משמע לן ארוסה למעוטי דלא קרינן ביה תחא אישך אבל שומרת יצם קרינן בה תחא אישך כדמפרש לקמיה דלא מיהסרא מסירה לחופה: ורבי יונסן. משמע ליה מיעוטא קמא לשומרת יצם אבל ארוסה קרינא בה אישות אי לאו דהדר מעשיה קרא אחרינא כדמפרש לקמן (ע"ג) משום דהוא קידשה ואינה בזה ולו מכה קדושי אחרים ועוד שנפקלת על ידו מה שאין כן בשומרת יצם: **מר** אלימא ליה ארוסה. רבי יונתן חשיבה ליה ארוסה אשה גמורה טפי משומרת יצם: **קדושי ידויה.** שע"י קדושי עצמו בזה גלו: וטוקלי על ידו. חס ויגתה נסקלת בשבילי: **דלא מחסרא מסירה לחופה.** דנקנית ליצם בצינאה גרידמא ואפי' בזנות להיות כאשמו לכלל דבר כדתנן ביצמות (דף נג.) ומיית' לה לקמן בפירקא **ע"ב**: **לרבות אשם חרש** (א) שוטה. שצ"ד מקנין להן. וברייתא היא בשליה פירקין:

ארוסה פרק רביעי סוטה

רביעי סוטה **כד.**
שאינה ראויה לידר. רש"י פי' שמת כוס עיקרין אבל צ"א אע"פ
(מכות דף ק:) לא משמע הכי דמיימי התם ברייתא
ומני זה או שהיתה היא עקרה וקניה ואילונית ושאינה ראויה לילד
למלא דשאינה ראויה לילד לאו עקרה ופנפנ"י שמת כוס עיקרין

ישראל לממזר ולנתן
 ת כתובה ואלו לא
 בבה *האומרת טמאה
 היא טמאה² והאומרת
 איני משקה ושבעלה
 כתובה ולא שותות
 שותו³ בש"א נזמלות
 ה"א יאו שותות או
 יזכרת חבירו ומניקת
 נזמלות כתובה דברי
 להפרישה ולהחזירה
 קינה ושאינה ראויה
 לה ולא שותות ר"א
 אשה אחרת ולפרות
 ל הנשים או שותות
 יאשת כהן שותה
 סרים שותה ע"י כל
 קמן וממי שאינו איש
 מי שנתחדש בעלה
 מכוש בבית האסורין
 לאפסלה מכתובתה
 וקוטה לכשיצא בעלה
 גמ'⁴ מישתא הוא
 קני לה מה"מ דת"ד
 * ואמרת⁵ (b) לרבות
 קנינו ומתני' מני רבי
 אישך פרט לארוסה
 וזמרת יבם ת"ל איש
 ד' וינתן אימר תחת
 יבם אוציא שומרת
 ארוסה תלמוד לומר
 אישה פרט לארוסה
 מה דקידושי דידה
 אלימא ליה שומרת
 דיה לחופה ורבי וינתן
 כיד ליה מיבעי ליה
 אשת שומה ואשת
 שעומם

והכח אֲמַחֵי דְרִישׁ לֵה וְאִמְרֵי בִּפְּי הַשְׁחוּט וְהַמְעֵלָה (ובחסים קפ:)

וּרְבִי יוֹסִי מְדַהֵהוּ אִישׁ אִישׁ דְּבָרָה הֵאֵי אִישׁ אִישׁ נְמִי דְּבָרָה אֱלָלָהוּ

וְהָיָה לָלֵךְ אִמְרֵי דְּבָרָה וְקָשָׁה לִישָׁב שְׁמוּעוֹת דְּרִישׁ דְּקִשׁ׃ דִּרְ״מ אֲדִרְ״מ

וְדִרְ״מ יְהוּדָה אֲדִרְ״מ יְהוּדָה וְדִרְבִּי יוֹסִי אֲדִרְ״מ יוֹסִי וְדִרְ״מ אֲדִרְ״מ דִּרְ״מ

דְּאִמְרֵי בִּפְּי ד' מִיתוֹת (סִפְּהֵי דִּקְדָּשׁ 79 יו:)

לְרַבָּנָן גְּבִי אִישׁ אִישׁ דְּכַתִּיב גְּבִי

דְּבִרְתָּהּ הָשֵׁם ד' וְר'״מ דְּרִישׁ לִיָּה לְרִבּוֹת כִּנּוּיִים וּבִפְּ״צ דְּמִסְכַּת

עִי״ן (דף טו.) נְמִי פְּלוּרָא וְר' יוֹסִי דְּאִרְ״מ יְהוּדָה כּוֹתִי לֵה

יְמוֹל יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי שְׁמֵי הַמֶּלֶךְ לֵשׁ הַר גְּרִיזִים אֲמַר לֵה ר' יוֹסִי לֵה

הֵיכָן מִנְיָנו מִיָּלֵה בְּתוֹרָה לְשֵׁמָּה וּמִפְּרָשׁ טַעְמָא דִּרְ״מ יְהוּדָה מִשּׁוֹם

דְּכַתִּיב לֵה׃ הַמּוֹל וְרִבִּי יוֹסִי הַמּוֹל יְמוֹל כְּתִיב וְאִדְּךָ נְמִי הַכְּתִיב

הַמּוֹל יְמוֹל ד'״ת כִּלְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם וְיִלְלָמָא דְּרִבִּי יוֹסִי לִיָּה לֵה

דְּבָרָה מוֹרָה כּוֹן׃ וְהָתָם בְּהָרְוֹת שְׁמַעְתָּמָא גּוֹפִיָּה פְּלוֹגְמָא ר'״מ וְר' יְהוּדָה

וְאִמְרִינָן יְמוֹל כּוֹתִי וְלֵה יְמוֹל אֲרַמְחֵי דְּבִרִּי ר'״מ וְהִינּוּ כִּרְ״מ

וְיוֹסִי דְּאִמְרֵי כּוֹתִי שְׁפִיר דְּמִי לָלֵךְ אֲמַר ד'״ת וּבִפְּ״צ ד' מְחוֹסְרֵי

הַכְּפָרָה (כִּרְתוּת 79 יו.) אֲמַרְיִין לְאַחֲרֵי שְׁבָלְתָם וְהִפְדָּה לֵה נִפְדָּתָהּ

דְּקִסְבֵּר דְּרִישׁ וְאִחֲרֵי הִינּוּ ר'״מ כְּדֹלִימָא בְּסוּף מָס׃ הַרְוִיָּה (דף טז.)

דִּרְ״מ יְהוּדָה מֵהָא דְּהַמּוֹל יְמוֹל דָּקָא אֲמַר ד'״ת וּבִפְּ״צ מִלִּילָתָא

הַשֵּׁשֶׁת (כַּסּוּפֹת 79 יו:)

מִיֵּיתִי בְּרִייתָא הַעֲבָט תַּעֲבִיטוּן זֶה שְׁאִין וְתַכְרִא יֵשׁ לֹא וְאִינוּ רֹאֵה לְהַתְפַּרְנֵס אִין נּוֹקְקִין לֹא אֱלָלָה מֵה אִין

ס (מִדָּה לֵב:)

וּבִפְּ״צ יוֹאֵל דּוֹפֵן (שֵׁס 79 מ:)

אִישׁ אִישׁ מֵה תִּלְ״ל אִישׁ וְעָלָל בְּנוֹ שֶׁל ר' יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אֲמַר אִלֵּף הִרִי הוּא אֲמַר וְהוֹבֵב

וְהַמְעֵלָה (ובחסים 79 קפ:)

דְּאִיִּמְיִין לְעִיל דְּקִאֲמַר אִישׁ אִישׁ ד'״ת וְהֵאֵיָּה

וְהָיָה אִישׁ אִישׁ דְּקִאֲרִי יוֹסִי בִּפְּ״צ הַשְׁחוּט (גִּס זֶה שֵׁס) ד'״ת פְּלִיג עֲלֵיהָ

מִלִּילָתָא (בִּ״מ לֵא:)

אֲמַר יֵשׁ לֹא וְאִינוּ רֹאֵה לְהַתְפַּרְנֵס אִין נּוֹקְקִין וְהָיָה כֹּל הַיָּהֳלָל דְּאִיכָא לְמַדְרַשׁ דְּרִישִׁין לִי וְכֹל הֵי תַנְחֵי סָבִיר לֵהוּ

ד'״ת

עין משפט
נר מצוה

ג א מ״ם פ״ב מהל' סוטה
הלכה א סמג עשין כד:
ד ב מ״ם פ״א הלכה
ד:
ה ג מ״ם פ״ב הלכה
א סמג סס:
ו ד מ״ם הלכה ז:
ז ה מ״ם הלכה ט:
ח ו מ״ם ס' הלכה י:
ט ו מ״ם פ״ב הלכה יא:
י ז מ״ם פ״ב הלכה יב:
יא א מ״ם ס' סמג
הלכה א [1] פ״א
עשין נו טושי״ע אה״ע
סימן קטח סעיף ב:
יב ב קטח סעיף א
טושי״ע סס סעיף יג:
יג ל מ״ם ס' הלכה [1]
יא:

תורה אור השלם

1. דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ
כִּי תִשָּׂא אֶשְׁתּוֹ וּמַעֲלָה
בּוֹ מֵעַל:

תוס' שאנץ (המשד)

ראה לדבריו דאין באן
 דאמיר שטומט דר פאר
 זיך מעשענדא ליה פאר
 הדי קאמיר שלא תנשא
 זיך לארד זיך חרש
 וכן משמע דאין חילוק
 בין גרושה ליבמות וכן
 טעמי דרשניה ביבמות וכן
 פ' אצ"ע אלא דלא
 תני להו בהרי אלמנה
 כהני גדול משום דלכא
 בתיהי כן איסור דרבנן
 בלא בתיהי לעילא
 איסורא דאורייתא. ואצ"ע
 דתני לעיל חלוצה דאין בה
 איסורא דרבנן משום
 דאבא דקטן גרושה קטן
 חלוצה ומחד קא שמיך
 להו ביבמות. ויכול אלא
 דתפרשה דר' זיך חרש
 ולחזויה הלכך דאיהא
 לאישת קר' ביה: וק'
 דמשמע דתפרשה
 דר' שם וזיך דיקא
 לתלמוד כ'פ' הולחץ וק'
 נמי דקתני יוצא ואלא
 קתני פירש משום
 הוה קתני פירש הוה
 ר' בלא גט וזכא נמי
 דתפרשה ר' בלא גט. וק'
 חלוצה כ'פ' הולחץ אל
 ישא אדם מעוברת בשרא
 ומתקין חבירו ואם נשא
 ויציא ואלא חזיר עולמות
 דבב' ר' מאיר ותכיא' וק'
 וכשיגע דמנן לכנסו יכנסו
 וקאמר דרבנן דרבנן
 ויציא כגט אמר דאיהא
 צריכה גט וייל לעולות
 צריכה גט והאי דקאמר
 הוה קתני נמי דקתני יוצא
 ואלא קתני פירש' ח'פ' דיקא
 נמי דקתני יוצא דמשמע
 בנט אלא חמיר עילה
 דמשמע בין בנט בין ביל
 גט ולתפרשי דהא ר' יל
 בנט. ועד אמר ר' יוסף
 כבוד ר' לעולות ר' יל
 לתפרשיה גט אל גט
 גט. דהאמ' דאיהא
 גט פ' דליכא אלא חד
 איסורא דרבנן ותכמין
 שם חילוק לבריהם כגט
 וזרע ולכן צריכה גט
 אלא חמיר עילה
 משום דאיהא חמיר איסור
 משום דהיא מעוברת
 חמיר. ועוד דקתני אלא
 ונסתור לכך אינה כעשה
 ושן כן עשה כעשה
 איהא. כן מאד אמר